

Antwoord van staatssecretaris Van Huffelen (Financiën – Toeslagen en Douane) (ontvangen 25 mei 2021)

Vraag 1

Hoe heeft het kunnen gebeuren dat de Belastingdienst een verkeerde lijst met gegevens van gedupeerde ouders naar gerechtsdeurwaarders heeft gestuurd?¹

Antwoord 1

Op basis van het amendement Lodders/Van Weyenberg is het moratorium tot stand gekomen.² Voor alle ouders die zich vóór 15 februari bij UHT hebben gemeld, gold het moratorium in elk geval tot 1 mei. Na 1 mei geldt het moratorium voor ouders die aanspraak maken op een herstelregeling, de Catshuisregeling van €30.000, of een aanvulling tot €30.000 ontvangen vanuit de Cathuisregeling. Dit moratorium duurt 1 jaar vanaf het moment van uitbetaling.

Op 5 mei hebben we met de Stichting Netwerk Gerechtsdeurwaarders (SNG) nieuwe gegevens gedeeld van de gedupeerde voor wie het moratorium na 1 mei van toepassing blijft. Op zondag 16 mei werd duidelijk dat de gedeelde informatie onvolledig was; de lijst bevatte alleen de gegevens van ouders die via de Catshuisregeling €30.000 hebben ontvangen. De ouders die al via de integrale beoordeling herstel hadden ontvangen, stonden niet op de lijst. Tevens ontbraken er ouders die zich hadden gemeld bij UHT en die ook toeslagpartner zijn van een gedupeerde. Dit waren ongeveer 1.500 ouders. Daarnaast ontbrak een groep ouders die wel recht heeft op de €30.000 vanuit de Cathuisregeling, maar deze nog niet heeft ontvangen, bijvoorbeeld omdat we deze ouders nog niet hebben kunnen bereiken.³ Dit betreft ongeveer 4.400 ouders.

Gedupeerden die schulden hebben en van ons al een positief bericht over herstel hadden ontvangen, hebben daardoor plots een brief ontvangen waarin stond dat zij hun schulden moeten afbetalen. Door deze situatie zijn ouders in verwarring gebracht en hebben we hen opnieuw in onzekerheid gebracht. Ik vind dat heel naar en bied daar deze ouders mijn excuses voor aan.

Vraag 2

Wat vindt u ervan dat gedupeerde ouders wederom te maken hebben gehad met incasso's en bezoeken van deurwaarders?

Antwoord 2

Ik kan niet voldoende benadrukken hoe vervelend ik het vind dat de gedupeerde ouders weer te maken krijgen met incasso's en bezoeken van deurwaarders. Het zorgt voor verwarring, onduidelijkheid, en vooral stress. Dat is het laatste dat een gedupeerde wil ervaren; hij of zij wil een oplossing en duidelijkheid. Wij proberen deze duidelijkheid en deze oplossing te verschaffen door de pauzeknop in te drukken. Het delen van onvolledige gegevens is daarbij buitengewoon spijtig.

¹ Bericht van de Belastingdienst/Toeslagen "Onterechte incassobrieven gedupeerde ouders" van 17 mei 2021: <https://services.belastingdienst.nl/toeslagen-herstel/onterechte-incassobrieven-gedupeerde-ouders/>

² Kamerstuk 35 704, nr. 2.

³ In de geest van de wet willen wij voor deze groep het moratorium laten doorlopen, ondanks dat deze groep het bedrag nog niet heeft ontvangen.

Vraag 3

Wie heeft de met deurwaarders gedeelde lijst gecontroleerd en goedgekeurd? Waarom is dit niet zorgvuldig gedaan? Hoe worden dit soort fouten in de toekomst voorkomen?

Antwoord 3

De gedeelde gegevens zijn gecontroleerd en goedgekeurd door UHT. Helaas is deze controle echter uitgevoerd op basis van de specificatie voor het opleveren van ouders uitbetaald als onderdeel van de Catshuisregeling. Terwijl de intentie was om alle ouders die herstel hebben ontvangen mee te nemen.

Zodra duidelijk werd dat de gegevens die wij met de deurwaarders hadden gedeeld onvolledig waren, hebben de Koninklijke Beroepsorganisatie van Gerechtsdeurwaarders (KBvG) en gerechtsdeurwaarderskantoor GGN hard met ons gewerkt om zo spoedig mogelijk uit te zoeken wat er is gebeurd en om verdere nadelige gevolgen te voorkomen. De KBvG heeft naar hun leden gecommuniceerd dat de lijst onvolledig was. Met de deurwaarders is afgesproken om geen verdere acties te ondernemen op basis van de onvolledige lijst. Mochten er onverhoopt toch beslagen zijn uitgewonnen gaan wij dit uiteraard herstellen.

Tevens zijn we direct aan de slag gegaan om dit in de toekomst te voorkomen. Er is een werkgroep opgericht om de gegevensdeling te verbeteren en daarmee ondernemen we onder andere de volgende stappen. Ten eerste gaan we striktere eisen stellen aan het proces van het opvragen en leveren van gegevens. Daarbij horen *checks* en *balances* in alle stappen van het proces. Ten tweede werken we aan een duidelijkere definitie van rollen en verantwoordelijkheden. Daarbij betrekken we alle organisaties in de keten. Daarnaast zullen we de gegevensdeling specifiek meenemen in de volgende doorlichting van UHT. In dit proces van verbetering staan we in nauw contact met de deurwaarders en andere partijen waarmee wij gegevens uitwisselen. Wij zullen er alles aan doen wat in onze macht ligt om dergelijke fouten in de toekomst te voorkomen.

Wij zullen op korte termijn ge-update gegevens met de deurwaarders delen, met een volledig overzicht van alle ouders waarvoor het moratorium doorloopt of ingaat. In alle gevallen moedigen wij ouders aan om, als zij vermoeden dat voor hen de invorderingen niet herstart zouden moeten worden, contact op te nemen met de betreffende deurwaarder en/of het Service Team van UHT. Alle ouders die een herstelbetaling krijgen, ontvangen vanuit UHT een brief ontvangen met een code die zij kunnen gebruiken om bij schuldeisers, deurwaarders, of andere aan te tonen dat zij gedupeerd zijn. Deze code kan worden opgezocht in het register en toont aan dat ouder gedupeerde is of dat het de huidige toeslagpartner van een gedupeerde betreft.

Vraag 4

Hoeveel ouders stonden op de gedeelde lijst vermeld en hoeveel ouders hadden daar eigenlijk op moeten staan?

Antwoord 4

In eerste instantie is een bestand met alleen BSN's verstuurd naar de SNG van alle mensen die zich hadden gemeld voor 15 februari. Dit betrof ongeveer 25.000 ouders. Daarna is er een bestand verstuurd met ongeveer 12.000 toeslagpartners. Dat is ook door de gerechtsdeurwaarders verwerkt. Op 5 mei is een bestand gestuurd met daarin de ouders die €30.000 hebben ontvangen, ongeveer 11.000 ouders. In dit bestand ontbraken ongeveer 6.000 ouders. Zie hiervoor ook het antwoord op vraag 1. Door de SNG worden alleen die BSN's verstrekt aan de gerechtsdeurwaarder die ook in het klantenbestand van de betreffende gerechtsdeurwaarder zitten. De gegevensdeling vanuit de SNG vindt plaats naar het gerechtsdeurwaarderskantoor GGN. Hoeveel gedupeerden of mogelijk gedupeerden bij GGN zitten is bij de Belastingdienst niet bekend omdat deze informatie niet wordt verstrekt vanuit privacy oogpunt.

Vraag 5

Van hoeveel ouders is onterecht doorgegeven dat de incasso's weer kunnen opstarten? Bij hoeveel van deze ouders heeft ook daadwerkelijk een incasso plaatsgevonden?

Antwoord 5

Zie het antwoord op vraag 1. Met de deurwaarders is afgesproken dat op dit moment geen acties worden uitgevoerd naar aanleiding van de gestuurde lijst. Reeds in gang gezette (executoire) beslagen zouden onverhoopt plaats kunnen vinden, maar ze doen alles wat in hun macht ligt om hier vroegtijdig op te ageren. Daarin trekken we nauw samen op met de KBvG, GGN en andere deurwaarderskantoren. Uiteraard zullen we eventueel uitgevoerde beslagen terug laten draaien en eventuele kosten hiervoor op onze rekening nemen.

Vraag 6

Kunt u in kaart brengen wat de gevolgen zijn geweest voor ouders? In hoeveel gevallen is er onterecht een incasso uitgevoerd, onterecht beslag gelegd, onterecht verrekend of andere acties ondernomen?

Antwoord 6

In eerste instantie betreft deze brief een vooraankondiging van het opstarten van de incassomaatregelen. Het daadwerkelijk incasseren gebeurt in de meeste gevallen op dit moment nog niet. In samenspraak met de deurwaarders hebben we gevraagd ompas op de plaats te maken en indien ouders bezwaar maken of aan de bel trekken daar extra alert op te zijn en bij twijfel in samenspraak met de Belastingdienst te kijken naar mogelijkheden en oplossingen. We hebben geprobeerd het volledig te voorkomen, maar we hebben op dit moment geen precieze aantallen. We roepen daarom iedereen op om zich te melden bij de deurwaarder of het serviceteam van UHT.

Vraag 7

Zijn alle ouders die een brief hebben ontvangen van de onterecht opgestarte incasso's reeds op de hoogte gesteld?

Antwoord 7

Na 1 mei geldt het moratorium voor ouders die aanspraak maken op een herstelregeling, de Catshuisregeling van €30.000, of een aanvulling tot €30.000 ontvangen vanuit de Cathuisregeling. Dit moratorium duurt 1 jaar vanaf het moment van uitbetaling. Ook ouders die een brief hebben ontvangen dat ze gedupeerd zijn, vallen onder het moratorium/pauzeknop. Ouders kunnen deze gevallen het beste contact opnemen met de gerechtsdeurwaarder. Indien ouders hierover twijfelen kunnen ze altijd contact opnemen met de het serviceteam van UHT of de gemeente.

Wij sturen ouders die onterecht niet in het geleverde bestand van 1 mei genoemd zijn niet een losse brief. In samenspraak met de deurwaarders hebben we gevraagd om een pas op de plaats te maken en indien ouders bezwaar maken of aan de bel trekken daar extra alert op te zijn en bij twijfel in samenspraak met de Belastingdienst te kijken naar mogelijkheden en oplossingen. Wij zullen op korte termijn ge-update gegevens met de deurwaarders delen, met een volledig overzicht van alle ouders waarvoor het moratorium doorloopt of ingaat. Deurwaarders zullen dan aan ouders laten weten of voor hen het moratorium van toepassing is.

Vraag 8

Bent u bereid om eerst aan de ouders een beschikking te sturen of zij wel of niet op de lijst geplaatst worden – waartegen ouders bezwaar kunnen maken – voordat namen wel of niet worden doorgegeven aan incassobureaus?

Antwoord 8

Zoals in het antwoord van vraag 1 is benoemd worden gegevens alleen gedeeld met de deurwaarders. Een ouder is conform het amendement Lodders/Van Weyenberg beschermd door het moratorium. Er is gegevensdeling met de SNG nodig om dit te realiseren. Schuldeisers en incassobureaus kunnen alleen op initiatief van een ouder, met de aan ouders gestuurde code, verifiëren of een ouder gedupeerde is.

Ouders die gedupeerd zijn hebben een brief ontvangen met een code, deze correspondeert met een register waar opgezocht kan worden of het moratorium voor deze ouder geldt en vanaf welk moment. Een ouder kan opvragen of en wie zijn/haar gegevens heeft opgevraagd. Deze mogelijkheden zijn gerealiseerd conform de wens van uw Kamer dat schuldeisers moeten kunnen verifiëren of iemand gedupeerd is en dat ouders deze verzoeken ook kunnen raadplegen zodat ze aan schuldeisers kunnen aantonen dat ze tot de groep gedupeerden behoren.

Vraag 9

Is het doorgeven van namen aan de incassobureaus waardoor er weer dwangvorderingen kunnen worden opgelegd een besluit in de zin van de Algemene wet bestuursrecht (art. 1.3), aangezien het toch behoorlijke rechtsgevolgen heeft voor de betrokken ouders?

Antwoord 9

De gegevensverstrekking naar gerechtsdeurwaarders is conform artikel 49i Awir. Toeslagen is dus ook verplicht de gegevens van gedupeerde ouders met de gerechtsdeurwaarders te delen zodat zij zich aan het moratorium kunnen houden. Het moratorium is daarmee het rechtsgevolg van het delen van gegevens. Gerechtsdeurwaarders en private schuldeisers mogen de gegevens alleen voor dit doel gebruiken en hier geen andere (rechts)gevolgen aan verbinden.

Als een ouder niet wil dat schuldeisers of incassobureaus weten dat een ouder gedupeerd is, hoeft de ouder niets te doen. Toeslagen deelt deze gegevens niet met schuldeisers of incassobureaus. Alleen als de ouder de code die hij of zij ontvangt deelt met derden kunnen die in het register verifiëren of een ouder gedupeerd is.

Vraag 10

Bent u zich ervan bewust dat desbetreffende ouders door GGN van fraude zijn beschuldigd, omdat zij aangaven gedupeerde ouders te zijn, maar zij niet op de lijst van de Belastingdienst stonden?

Antwoord 10

Ik vind het heel naar dat ouders opnieuw het gevoel hebben gekregen dat zij van fraude worden beschuldigd. GGN kan aangeven dat iemand nog niet aangemerkt staat als gedupeerde. GGN geeft aan dat zij deze mensen niet beschuldigen van fraude.

Vraag 11

Hoeveel deurwaardersorganisaties hebben een verkeerde lijst gekregen? En is bij de deurwaarders zelf geen belletje gaan rinkelen dat de lijst niet klopt, naar aanleiding van signalen van de ouders?

Antwoord 11

Alle deurwaarders hebben een onvolledige lijst ontvangen. De deurwaarders gaan uit van juiste gegevens van de Belastingdienst en hebben dan ook na de signalen van de ouders direct contact

opgenomen met de Belastingdienst om samen te kijken naar de oorzaak en mogelijke oplossingen. De KBvG heeft daarop direct gecommuniceerd met alle gerechtsdeurwaarders dat de lijst onvolledig was. Ik ben de KBvG en de deurwaarders kantoren zeer erkentelijk voor hun hulp bij het opsporen en corrigeren van deze fout.

Vraag 12

Wanneer en waardoor is het doorgeven van de onjuiste lijst bij de Belastingdienst bekend geworden en welke actie is er toen ondernomen?

Antwoord 12

Toen wij op zondag 16 mei via diverse kanalen vernamen dat gedupeerde ouders werden benaderd door gerechtsdeurwaarders, terwijl zij beschermd zouden moeten zijn onder het moratorium, hebben wij in samenspraak met de gerechtsdeurwaarders als eerste gekeken waar de eventuele fout vandaan kwam en zijn we gaan werken aan een gemeenschappelijke boodschap. Deze hebben we maandagavond intern en extern gedeeld. Tegelijk met deze actie zijn we intern begonnen aan een analyse om de precieze situatie volledig in kaart te brengen. Ook zijn we, zoals in het antwoord op vraag 3 benoemd, direct aan de slag gegaan om dit in de toekomst te voorkomen.

Vraag 13

Wie is verantwoordelijk voor de rechtsgevolgen van deze pijnlijke fout? Is de Belastingdienst aansprakelijk voor de extra kosten die bij deze ouders in rekening zijn gebracht?

Antwoord 13

Toeslagen is verantwoordelijk voor het leveren van de onvolledige lijst. Als blijkt dat bij een gedupeerde ouder extra kosten als gevolg van deze actie in rekening zijn gebracht door de deurwaarder zullen we in overleg met de deurwaarder hier een oplossing voor vinden. De gedupeerde ouder zal natuurlijk geen extra kosten hoeven te betalen ten gevolge van het delen van een onvolledige lijst.

Vraag 14

Op welke manier gaat u de ouders tegemoet komen bij wie onterecht een incasso is opgestart en hoe gaat u zo snel mogelijk rechtzetten dat gedupeerde ouders wederom onterecht zijn beschuldigd van fraude en te maken hebben gekregen met deurwaarders en alle stress en onrust van dien?

Antwoord 14

Zie ook het antwoord op vraag 3. We hebben richting ouders en gerechtsdeurwaarders aangegeven dat we zo snel mogelijk voor het juiste bestand met gedupeerden zorgen en gevraagd om tot die tijd een pas op de plaats te maken. Op die manier hopen we ervoor te zorgen dat deze vervelende situatie voor gedupeerde ouders zo snel mogelijk hersteld wordt. Tevens kunnen ouders die twijfelen aan hun situatie altijd contact opnemen met het Service Team.

Vraag 15

Bent u zich ervan bewust dat ouders die bij de Stadsbank zitten aangeven dat de Stadsbank de €30.000 compensatie achterhoudt voor schuldenaren? Is dat de bedoeling van de regeling en welke afspraken zijn er gemaakt?

Antwoord 15

Hier ben ik mij niet van bewust, ik zal deze situatie uit laten zoeken.

Vraag 16

Kunt u deze vragen beantwoorden vóór het commissiedebat van 27 mei 2021 over de Hersteloperatie Kinderopvangtoeslag?

Antwoord 16

Ja.